

یادداشت

رنگ تهدید در پیام آمریکایی‌ها



صابر گل‌عنبری

کارشناس مسائل بین‌الملل

مجموعه اتفاقات نظامی سیاسی شنبه شب تا یکشنبه شب از حمله پهبادی خرابکارانه به سایت نظامی در اصفهان و حمله به چندین کامیون در مرز عراق و سوریه و همچنین پیام آمریکا به ایران در جریان سفر دو روز پیش وزیر امور خارجه قطر به تهران حوادثی جذاز هم نبوده و در یک قاب با یک پیام مشترک می‌گنجد. پر واضح است که اسرائیل مستقیما پشت دو حمله قرار دارد، اما در مورد نقش احتمالی آمریکا می‌توان گفت که به دلایل و قرائن مختلف به احتمال زیاد هر دو حمله با هماهنگی آن صورت گرفته است. اگر هم فرضا هیچ نوع هماهنگی در کار نبوده باشد، حداقل این است که اسرائیل قبل از اجرای دو عملیات، دولت آمریکا را در جریان قرار داده باشد. جدا از اینکه این هماهنگی مفروض ماهیت مناسبات تاریخی امنیتی و نظامی دو طرف فارغ از برخی تنش‌های سیاسی مقطعی است، اساسا بنیامین نتانیاهو در شرایط حساس کنونی بعید است بدون هماهنگی با آمریکا منفردا دست به چنین عملاتی در فاصله زمانی کم بزند؛ هر چند عملیات‌هایی از این دست مسوق به سابقه بوده‌اما در شرایط فعلی که نتانیاهو در صرافت بهره برداری از بن‌بست کنونی دیپلماسی و مذاکرات و اجماع آمریکایی و اروپایی علیه ایران است، دور از ذهن است که بخواهد بدون هماهنگی با آنها اینچنین سطح تنش را بالا ببرد. کما اینکه آنچه گمانه هماهنگی میان آمریکا و اسرائیل در حملات پیش‌گفته را تقویت می‌کند، انجام آن همزمان با دو اتفاق نظامی و سیاسی دیگر است؛ نخست این که حمله به سایت اصفهان و همچنین کاروان کامیون‌ها در مرز عراق و سوریه یک روز پس از پایان مانور مشترک بی‌سابقه «سرو کوهی» (Juniper Oak) میان آمریکا و اسرائیل صورت گرفت. بنابراین وقوع دو حمله به فاصله یک روز پس از پایان این رزمایش اتفاقی تصادفی نیست و به احتمال زیاد برپوند نوعی هماهنگی و همکاری بوده است. اما اتفاق دوم که سیاسی است، اینکه حملات در هنگامه سفر آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا به منطقه و دیدارش از مصر و یک روز قبل از سفرش به اسرائیل رخ داد. کسانی که با ماهیت روابط واشنگتن و تل‌آویو به خوبی آشنا هستند، نیک می‌دانند که اسرائیلی‌ها در آستانه سفر مقامات آمریکایی به منطقه و اسرائیل ملاظطام مختلفی را مدنظر قرار می‌دهند و معمولا تلاش می‌کنند در بازه سفر از اقدامات تنش‌زا پرهیز کنند اما وقوع دو حمله به فاصله چند ساعت آن هم در اثنی سفر وزیر امور خارجه آمریکا به منطقه که ایران یکی از دستور کارهای مهم او است، در نوع خود قابل تأمل بوده و گمانه وجود هماهنگی پیشینی را تقویت می‌کند. اما با فرض وجود هماهنگی پیش‌گفته میان آمریکا و اسرائیل در دو حمله صورت گرفته به ویژه در سایت نظامی اصفهان، پیام سیاسی آمریکا به ایران از طریق وزیر امور خارجه قطر در این راستا قابل تفسیر و تأمل است. هنوز درباره محتوای این پیام حرف خاصی زده نشده، اما می‌توان حدس زد که واشنگتن خواستار پیامی سیاسی در یک بسته‌بندی نظامی (نظر به حملات اسرائیلی) بفرستد و به نوعی فازی دیگر از فشار را کلید بزند. بعید است این پیام ضمن پیشینهادی در جهت گشودن گره‌های مذاکرات برجام باشد، بلکه آنچه به مذاکرکن خواستمی می‌شود این‌که احتمالا دولت آمریکا ضمن درخواست مذاکره مستقیم با ایران، شرط و شروطی را هم نظر به مواضع اخیر آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها درباره جنگ اوکراین و اظهارات آنها در باره کمک ایران به روسیه مطرح کرده باشد. در کنار نکات پیش‌گفته، چنانچه قبلا نیز بیان شد، بنیامین نتانیاهو در صرافت تکمیل اولویت خود (تقابل با ایران) بر متحدانش در کابینه است و نظر به بالا گرفتن تنش‌ها با فلسطینی‌ها پس از اظهارات و اقدامات شرکای او به ویژه بن‌غفیر و دیدارش از مسجد الاقصی و حمله به جنین و متعاقب آن عملیات فلسطینی‌ها در قدس، به احتمال زیادی بی‌ی در مورد به حاشیه رفتن اوپویش احساس خطر کرده و این گونه در موقعیتی حساس خواسته است که با تحت‌الشعاع قرار دادن تنش فزاینده با فلسطینی‌ها که آمریکا نیز خواهان آن نیست، به نوعی نگاه‌ها و تمرکز را به سمت مواجهه با ایران ببرد.

نکته

معاون پارلمانی دولت:

اختلاف مجلس و دولت بی‌اساس است

آرمان ملی: معاون پارلمانی رئیس‌جمهور با بیان اینکه هیچ سوالی از رئیس‌جمهور در دستور کار مجلس نیست، اظهار داشت: امروز خبری در برخی روزنامه‌ها درباره اختلاف مجلس و دولت مطرح و سواال از رئیس‌جمهور منتشر شده که هیچ مبنا و اساسی ندارد و بواسط شگفتی است. سیدمحمد حسینی روز چهارشنبه در حاشیه جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران درباره تعامل میان دولت و مجلس گفت: در هفته اخیر طرح استیضاح وزیر بهداشت را داشتیم که در ابتدا تعداد انضاهای آن قابل توجه بود اما با گفت‌وگویی که با نمایندگان انجام شد تعداد کاهش یافت و در نهایت استیضاح منتهی شد و وزیر هم توضیحاتی را در کمیسیون به نمایندگان ارائه کرد. وی افزود: همچنین سواتلانی از وزیر نفت و صمت در مجلس مطرح بود که در آن‌ها هم سوال‌کننده قانع شد و این بیانگر این است که اگر وزرا پاسخ قانع‌کننده‌ای بدهند نمایندگان هم می‌پذیرند. معاون پارلمانی رئیس‌جمهور درباره اینکه امروز خبری در برخی روزنامه‌ها درباره اختلاف مجلس و دولت و طرح سوال از رئیس‌جمهور منتشر شده که هیچ مبنا و اساسی ندارد و باعث شگفتی است، عنوان کرد: از جمله برخی سایت‌ها و کانال‌های خبری و خبرگزاری‌ها که در ایام اغتشاشات فعال بودند و به نوعی آتش‌ببار معرکه بودند اکنون هم دنبال‌فتنه‌انگیزی جدیدی هستند تا اختلاف بین مجلس و دولت را دامن بزنند و تلقی شود که اختلاف وجود دارد در حالی که تعامل سازنده است. حسینی تأکید کرد: خبر این بود که بحث سوال از رئیس‌جمهوری در مجلس مطرح شده که براساس اصل ۸۸ قانون اساسی حداقل یک‌چهارم نمایندگان باید این تقاضا را داشته باشند. ما در سال گذشته یک مورد داشتیم و آن هم منتهی شده است و مورد دیگری نداشتیم. وی یادآور شد: اینکه نمی‌پایگاه خبری یا یک خبرگزاری بنویسد که احتمالا یکی از نمایندگان در صدد جمع‌آوری امضا هستند - آن هم در آغاز دهه فجر - واقعا جای تعجب دارد و حسن اولین فردی در این رفتارها نمی‌بینیم امیدواریم که این رفتارها را اصلاح کنند.

حشمت‌ا... فلاحیت پیشه در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

تصمیم فروش

اموال دولت

دورزدن مجلس است

دولت از سند چشم‌انداز ۲۰ساله عقب‌نشینی کرده است

برخی در فضای انتخابات مشکلات را به گردن مجلس خواهند انداخت

اگر برجام احیای می‌شد ایران می‌توانست به بیشترین ثروت تاریخ خود دست پیدا کند



آرمان ملی – احسان انصاری: دو طرح مولدسازی اموال دولت که توسط سران قوا تصویب شده و طرح «مجازات اظهار نظر افراد مشهور پیش از مقامات رسمی» که هنوز تصویب نشده با واکنش‌هایی همراه شده است. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوع با دکتر حشمت‌ا... فلاحیت پیشه، نماینده و رئیس سابق کمیسیون امنیت ملی مجلس گفت‌وگو کرده است. فلاحیت پیشه معتقد است: «اگر دافراد ای که به دنبال اجرای این طرح هستند را دنبال کنیم متوجه می‌شویم بر داین افراد به کسانی که معمولا در مقابل نظرات کارشناسی رویه تخریب‌را سرلوحه خود قرار داده بودند و به همین دلیل بسیاری از نخبگان کشور را به حاشیه رانده‌اند. گذر تاریخ به خوبی نشان داد که کسانی که دیدگاه دلسوزانه مطرح می‌کردند هیچ‌گاه به دنبال نان و نوابی نبودند این در حالی بود که هشدارهای آنها در دست از آب درمی‌آمد. اگر این طرح تصویب شود کسانی که بارها هشدار دادند نباید منافع ایران در جنگ اوکراین آسیب ببیند باید مجازات شوند. این در حالی است که گذر زمان نشان داد که آنها بیش از هر چیزی به دنبال منافع ملی بودند و منافع ملی را به خوبی تشخیص داده‌اند.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

مهم‌ترین اهداف و پیامدهای طرح مولدسازی چیست؟ چرا دولت به فکر فروش اموال خود افتاده است؟

آن چیزی که دغدغه اصلی طرفداران دموکراسی و حضور همیشگی مردم در تصمیم‌گیری‌هاست در مجلس شورای اسلامی تجلی پیدا می‌کند. در شرایط کنونی مشاهده می‌کنیم که گاهی مجلس در عمل در حاشیه اتفاقاتی قرار دارد که در کشور رخ می‌دهد. در سال برگزاری انتخابات برخی از نمایندگان مجلس نیز به این نتیجه رسیده‌اند و به همین دلیل نیز مواضع انتقادی مطرح می‌کنند. آخرین اتفاقی که رخ داده و با انتقاداتی همراه بوده مولدسازی اموال دولت بوده که تصویب‌گیری آن توسط سران قوا صورت گرفته است. تصمیمی که در گذشته یک بار و در موضوع افزایش قیمت بنزین پیامدهای خود را در کشور نشان داده

در سال منتهی به انتخابات مجلس در مناطق مختلف کشور به صورت سنتی رقابت‌های انتخاباتی آغاز شده است. در چنین شرایطی است که مردم کارنامه نمایندگان کنونی مجلس را مورد ارزیابی قرار خواهند داد

است. در شرایط کنونی سران قوا دور هم جمع شدند تصمیم گرفتند ۱۰۸ هزار میلیارد تومان از اموال دولت را به فروش برسانند. دلیل اینکه این اموال در گذشته به فروش نرسید این بود که مسئولان با مشکل پیگرد قضائی مواجه نشوند.

از قیمت کارشناسی دولت که به نوعی اموال ملت است در شرایط تورمی کوتاه نمی‌آمدند و به همین دلیل این اموال به فروش نمی‌رفت و در نتیجه درآمدزایی دولت در این زمینه هیچ‌گاه به نتیجه نمی‌رسید.

چرا این تصمیم در شرایط کنونی گرفته شده است؟

تصمیمی که در شرایط کنونی توسط سران قوا گرفته شده به نوعی می‌توان عنوان کرد مجلس را دور زده است. فراتر از این موضوع زمانی مجلس در معرض یک کیش قرار گرفت که دولت بدون قانون برنامه، لایحه بودجه را به مجلس آورد. به عبارتی دولت متر و معیاری برای ارزیابی بودجه سنواتی خود در اختیار مجلس قرار نداد. این در حالی است که بخش مهمی از نظرات مجلس در قالب قانون برنامه شکل می‌گیرد. برخی افراد در توجیه این تصمیم عنوان می‌کنند به دلیل اینکه حداکثر عملکرد برنامه‌ها در کشور به ۳۰ درصد رسیده نیازی به برنامه نیست. یکی از مسئولان دولت عنوان کرد رقم رشدی که دولت برای سال آینده متعهد شده ۴ درصد است. این تخطی از قانون برنامه و به ویژه از سند چشم‌انداز ۲۰ ساله است. این موضوع به معنای عقب‌نشینی از سند چشم‌انداز ۲۰ ساله است که براساس آن در سال ۱۴۰۴ ایران باید به قدرت اول منطقه تبدیل شده باشد. اساس چشم‌انداز ۲۰ساله بر اساس رشد اقتصادی ۸ درصد بود. هرچند این میزان رشد اقتصادی در سال‌های گذشته هیچ‌گاه تحقق پیدا

نکرد، اما هیچ‌گاه نیز دولت‌ها به صورت رسمی از این سند چشم‌انداز عقب‌نشینی نکردند. این عقب‌نشینی به معنای فراهم کردن شرایط برای رقبای منطقه‌ای ایران مانند عربستان، ترکیه، مصر و حتی پاکستان است.

بر اساس بودجه سال آینده میزان مالیات نیز به شکل محسوسی افزایش پیدا خواهد کرد. آیا دولت پیامدهای این موضوع را در نظر دارد چرا چنین سیاست‌هایی در دستور کار دولت قرار گرفته است؟

در دو سال گذشته میزان درآمدهای مالیاتی بیش از ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کرده است که بیشتر آن از طبقه کارگر و کارمندان و تولیدکنندگان بوده است این در حالی است که برخی اذهان می‌کنند فرار مالیاتی‌های نیز صورت گرفته است. با این وجود آثار منفی

این تصمیم بر طبقه مولد جامعه مشخص است. برخلاف ادعای برخی از دولتمردان در شرایط کنونی بیش از ۸۰۰ هزار میلیارد تومان از درآمد مالیات است. این در حالی است که در شرایط رکود گرفتن مالیات به معنای وارد کردن فشار مضاعف به زندگی مردم است. اگر در زمینه سیاست خارجی فرصت‌احیای برجام که قربانی جنگ اوکراین شد از دست نمی‌رفت امروز ایران می‌توانست به بیشترین ثروت برای رقبای منطقه‌ای ایران مانند عربستان، ترکیه، مصر و حتی پاکستان است

ایران می‌توانست بازارهای انرژی جهان را قبضه کند. در شرایط کنونی مشاهده می‌شود که برخی از نمایندگان مجلس که ید طلایبی در مخالفت با برجام دارند از احیای برجام صحبت می‌کنند. در سال منتهی به انتخابات مجلس در مناطق مختلف کشور به صورت سنتی رقابت‌های انتخاباتی آغاز شده است. در چنین شرایطی است که مردم کارنامه نمایندگان کنونی مجلس را مورد ارزیابی قرار خواهند داد. با این وجود اتفاقی که در مجلس یازدهم رخ داد این بود که نماینده دوران حضور در مجلس در صحنه شطرنج دولت و مجلس در معرض «کیش» دولت قرار داشتند. نکته جالب توجه این است که برخی نمایندگان با تخریب خطرات است و تلاش برخی برای محدود کردن نخبگان است.

اسحاق جهانگیری:

معاون اول‌های دیگر راهی که دکتر حبیبی سامان داد را ادامه دادند

که در دوره‌های بعد که معاون اول‌های دیگری به جای آقای دکتر حبیبی قرار گرفتند، همان سامان را ادامه دادند. اسحاق جهانگیری در آستانه دهمین سال در گذشت دکتر حسن حبیبی، نخستین معاون اول رئیس‌جمهوری اسلامی ایران، در خصوص ویژگی‌ها و خدمات او اظهار داشت: آقای دکتر حبیبی یک شخصیت بسیار عالم و دانشمندی بود که نقش بسیار مؤثر

نگره

رژیم صهیونیستی به دنبال چیست؟

بازگشت به قدرت «بی‌بی» بیش از هر زمان دیگری، آژبرهای هشدار را به صدا درآورده است. از قبل نمایان بود که نتانیاهو در بازگشت به قدرت، تمرکز اصلی‌اش را بر مقابله با ایران معطوف خواهد کرد اما قرائن امر نشانگر آن هستند که این رخداد، برای ایران معنایی فراتر از یک تغییر قدرت در تل‌آویو دارد. بازگشت نتانیاهو به صدر قدرت در شرایطی اتفاق افتاد که فضای مذاکرات ایران با کشورهای طرف‌گفت‌وگو در وین با تعلیق مواجه شد. همزمان ناآرامی‌های چند ماه‌اخیر ایران نیز توان گسترده‌تری به «بی‌بی» بخشید تا بتواند مسیر ستیز با تهران را بیش از پیش تقویت کند.

گسترش همکاری‌های امنیتی و نظامی با آمریکا

جدی‌ترین تهدید در مناسبات میان اسرائیل و ایران در عصر جدید (بعداز به‌قدرت رسیدن مجدد نتانیاهو) در ارتباط با گسترش و تقویت همکاری‌های امنیتی با ایالات متحده آمریکاست. در این زمینه بیش از هر موضوع دیگری عضویت اسرائیل در سنتکام و تهدیدات آن برای جمهوری اسلامی ایران است که اهمیت پیدا می‌کند. در ۱۵ ژانویه ۲۰۲۱ (۲۶ دی ۱۳۹۹) یعنی پنج روز قبل از آن‌که حضور دوتالد ترامپ از کاخ سفید خداحافظی کند، میراثی جدید را بر دولت بایدهش تحمیل کرد. در این مقطع، پنتاگون از تغییریری در «برنامه فرماندهی یکپارچه» خبر داد و اعلام کرد که اسرائیل از حوزه «یو کام» ستاد فرماندهی نیروهای ایالات متحده برای اروپا (EUCOM) به حوزه اختیارات «سنتکام»، ستاد فرماندهی مرکزی نیروهای ایالات متحده (CENTCOM) منتقل می‌شود. با گذشت چند ماه در اول سپتامبر ۲۰۲۱ (۱۰ شهریور ۱۴۰۰) مورد اجرای نهایی قرار گرفت. در ۸ سپتامبر ۲۰۲۲ (۱۷ شهریور ۱۴۰۱) نیز عضویت اسرائیل در سنتکام به‌طور رسمی اعلام شد.

عضویت رژیم صهیونیستی در سنتکام بدین معناست که تل‌آویو به حوزه مورد رغبت خود یعنی خاورمیانه وارد دکمکاری مستقیم با آمریکا و کشورهای حوزه خلیج فارس به عنوان متحدین این فرماندهی می‌شود. حوزه مسئولیت فرماندهی مرکزی ایالات متحده در سراسر خاورمیانه تا آسیای مرکزی از جمله منطقه خلیج فارس و همچنین افغانستان و پاکستان است. چنین امری عملا آمریکا و متحدان منطقه‌ای‌اش را در جایگاه مشارکت‌کننده در تمامی عملیات‌های اسرائیل در منطقه قرار می‌دهد. با عضویت اسرائیل در سنتکام، همکاری‌های نظامی و امنیتی آمریکا و اسرائیل دیگر قابل انکار نخواهند بود. علاوه بر عضویت در سنتکام، به نظر می‌رسد با بازگشت نتانیاهو به قدرت همکاری‌های نظامی و امنیتی میان اسرائیل و آمریکا وارد مرحله جدیدی شده است. نمود بارز این امر نیز را در جریان رزمایش مشترک جدید دو طرف می‌توان مشاهده کرد. ارتش اسرائیل همراه با ستاد فرماندهی مرکزی ارتش آمریکا از روز دوشنبه ۲۳ ژانویه (سوم بهمن) تا ۲۷ ژانویه (۷ بهمن) رزمایش بزرگی را برگزار کردند که بزرگ‌ترین رزمایش مشترک آنها تاکنون محسوب می‌شود.

توسعه استفاده از «دیپلماسی دیجیتال»

صهیونیست‌ها در چند سال اخیر، برای مقابله با ایران، تمرکز ویژه‌ای را بر بهره‌گیری از دیپلماسی دیجیتال معطوف کرده‌اند. در بازگشت نتانیاهو به قدرت نیز به نظر می‌رسد این حوزه به تمرکز بیشتری ادامه پیدا می‌کند. اخیرا نیویورک پست، آمریکا در گزارشی تحت عنوان «چگونه اسرائیل از دیپلماسی دیجیتال برای مقابله بر ایران استفاده می‌کند»، به اهمیت این موضوع پرداخته است. در این گزارش تأکید می‌شود که در یک سال گذشته، ۴۵۰ میلیون پست از سوی وزارت خارجه اسرائیل با محتوای زبان فارسی تولید شده است. نکته قابل تأمل این است که ۹۴ درصد مخاطبان این پست‌ها در ایران بوده‌اند. بر اساس ادعای این روزنامه، اسرائیل با ۵۰۰ زبان دنیا در فضای مجازی محتوا تولید می‌کند. در این بین ایران یکی از مهم‌ترین کشورهایی است که سیاست‌مداران اسرائیلی در حوزه دیپلماسی دیجیتال بر آن متمرکز شده‌اند.

نفوذ در کنگره آمریکا

بسیاری از رسانه‌ها و ناظران سیاسی روی کار آمدن مجدد بنیامین نتانیاهو را در مقام حتمی بودن عدم احیای برجام در سال ۲۰۲۳ یا در ایده‌آل‌ترین حالت دشوار شدن روند بازگشت به توافق ارزیابی کرده‌اند. نتانیاهو دوستی‌های عمیقی با بسیاری از سناتورها و اعضای کنگره آمریکا دارد. نتانیاهو از نظر میزان نفوذ بر بایدهن و دیگر مقام‌های سیاسی کاخ سفید نیز به مراتب از نفوذ بیشتری نسبت به دیگر سیاست‌مداران اسرائیلی برخوردار است. در میان کشورهای اروپایی نیز، نتانیاهو به مراتب جایگاه دیپلماتیک ویژه‌تری دارد. مولفه‌های مذکور این امکان را برای دولت تندروی اسرائیل در شرایط جدید فراهم می‌کند که آسان‌تر بتواند عرصه تقابل با تهران را در سطح جهانی گسترش دهد.